

ด่วนที่สุด
ที่ ทส ๐๒๐๔.๔/๒๕๖๓

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ร่างเอกสารที่จะเสนอให้มีการรับรองโดยรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างกรอบแผนงานอาเซียน-จีน ด้านยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘ พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๓. ร่างเอกสารแนวคิดอาเซียน-จีน ว่าด้วยปีแห่งความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๑๒๐๕/๑๑๑๒ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วน ที่ กต ๑๒๐๖/๑๑๘๐ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ร่างเอกสารที่จะเสนอให้มีการรับรองโดยรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความร่วมมืออาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย การหารือสาขาที่สำคัญ ๗ สาขา ได้แก่ การอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ สิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน การจัดการทรัพยากรน้ำ การบริหารจัดการสารเคมีและของเสีย และสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยมีเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมพิจารณาและกลั่นกรองเรื่องเพื่อเสนอรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมพิจารณา โดยการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมมีกำหนดจัดขึ้นทุก ๒ ปี ทั้งนี้ หากมีประเด็นสำคัญที่จะเสนอให้ที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมพิจารณาในช่วงที่ไม่มีการจัดประชุมให้ดำเนินการโดยขอรับการรับรองโดยวิธีการแจ้งเวียน (ad referendum)

๑.๒ สาธารณรัฐ...

๑.๒ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๓๑ ผ่านระบบการประชุมทางไกล เมื่อวันที่ ๒๔-๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ โดยที่ประชุมให้ความเห็นชอบต่อร่างเอกสารสำคัญเพื่อเสนอให้ที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมพิจารณาให้การรับรอง จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ (๑) ร่างกรอบแผนงานอาเซียน-จีน ด้านยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘ (Framework of ASEAN-China Environmental Cooperation Strategy and Action Plan 2021-2025) และ (๒) ร่างเอกสารแนวคิดอาเซียน-จีน ว่าด้วยปีแห่งความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน (Concept Paper on 2021 as ASEAN-China Year of Sustainable Development Cooperation)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากร่างกรอบแผนงานอาเซียน-จีน ด้านยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘ และร่างเอกสารแนวคิดอาเซียน-จีน ว่าด้วยปีแห่งความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่จะมีการรับรองโดยรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันต่อรัฐบาลไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

สำนักเลขาธิการอาเซียนแจ้งกรอบเวลาที่จะเสนอเรื่องร่างกรอบแผนงานอาเซียน-จีน ด้านยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘ และร่างเอกสารแนวคิดอาเซียน-จีน ว่าด้วยปีแห่งความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้รัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมให้การรับรองภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๓

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ร่างเอกสารจำนวน ๒ ฉบับ ที่จะเสนอให้มีการรับรองโดยรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม มีสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๑ ร่างกรอบแผนงานอาเซียน-จีน ด้านยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘ จัดทำขึ้นต่อจากยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมอาเซียน-จีนฯ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓ เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมโดยมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ วิสัยทัศน์ความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อาเซียน-จีน พ.ศ. ๒๕๗๓ ที่มีเป้าหมายมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ผ่านกิจกรรมการขับเคลื่อนศักยภาพในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การแบ่งปันความรู้ แบบปฏิบัติที่ดี และการเพิ่มขีดความสามารถด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระดับภูมิภาคร่วมกัน โดยร่างกรอบแผนงานอาเซียน-จีน ด้านยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘ ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (๑) การหารือด้านนโยบายสิ่งแวดล้อมและการเพิ่มขีดความสามารถ (๒) เมืองสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและการลดปริมาณขยะพลาสติกในทะเล (๓) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการปรับปรุงคุณภาพอากาศ และ (๔) การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการจัดการระบบนิเวศ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบภายใต้กรอบแผนงานมีกิจกรรมร่วมระหว่างอาเซียน-จีน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔.๒ ร่างเอกสารแนวคิดอาเซียน-จีน ว่าด้วยปีแห่งความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน จัดทำขึ้นเพื่อให้คำมั่นระหว่างอาเซียนและสาธารณรัฐประชาชนจีนต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ถือเป็นการครบรอบความสัมพันธ์ ๓๐ ปี อาเซียน-จีน และประกาศให้เป็นปีแห่งความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนของอาเซียน-จีน ซึ่งจะมีการจัดกิจกรรมในรูปแบบการแลกเปลี่ยนการเยือน และการสัมมนาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นด้านสาธารณสุข การขจัดความยากจน การป้องกันและการลดภัยพิบัติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เมืองสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และพลังงานสะอาด รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแบบปฏิบัติที่ดีในการปรับปรุงคุณภาพอากาศ ซึ่งจะมีการจัดพิธีเปิดปีแห่งความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนอาเซียน-จีน ในไตรมาสแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๔ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๕. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ ร่างกรอบแผนงานอาเซียน-จีน ด้านยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘ โดยกระทรวงการต่างประเทศมีความเห็น (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔) ดังนี้

๑) ไม่ขัดข้องต่อสารัตถะโดยรวมของร่างกรอบแผนงานอาเซียน-จีน ด้านยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘ หากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นส่วนราชการเจ้าของเรื่องและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน และสอดคล้องกับพันธกรณีของไทยภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างไรก็ตาม เสนอแก้ไขถ้อยคำและข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

- องค์ประกอบ ๔ (หน้า ๙) บรรทัด ๓ เห็นควรพิจารณาปรับถ้อยคำเป็น “...fulfill enhance the effective implementation of the obligations under the Convention on Biological Diversity and other relevant international obligations...” เนื่องจากถ้อยคำว่า “fulfill the obligations...” อาจก่อให้เกิดนัยว่า ปัจจุบันยังมีการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีตามอนุสัญญาฯ และพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ และเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของร่างกรอบแผนงานอาเซียน-จีน ด้านยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘ ที่เป็นเอกสารกำหนดการขับเคลื่อนโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ดำเนินการตามพันธกรณีตามอนุสัญญาฯ และพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ร่างกรอบแผนงานอาเซียน-จีน ด้านยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘ เป็นเอกสารที่กำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างอาเซียนกับสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๕.๒ ร่างเอกสารแนวคิดอาเซียน-จีน ว่าด้วยปีแห่งความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของหลายหน่วยงานนอกเหนือจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีความเห็น ดังนี้

๑) กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกระทรวงพลังงาน แจ้งไม่ขัดข้องต่อร่างเอกสารแนวคิดอาเซียน-จีน ว่าด้วยปีแห่งความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยในส่วนของกระทรวงการต่างประเทศให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เพื่อให้ร่างเอกสารแนวคิดอาเซียน-จีน ว่าด้วยปีแห่งความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน สะท้อนความสมดุลของความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนระหว่างอาเซียนกับสาธารณรัฐประชาชนจีนในการดำเนินการตามแผนพัฒนาประเทศและการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติของทุกประเทศ ไม่ใช่เฉพาะ

เป็น “This could also support the green development of the Belt and Road Initiative (BRI) [and the national development policies of ASEAN Member States as well as the realisation of the Sustainable Development Goals (SDGs)].” และ (๒) อาจพิจารณาเพิ่มเติมสาขาความร่วมมือที่ต้องการผลักดันใน II Proposed Activities ทั้งในส่วน Policy Dialogue และ Capacity Building อาทิ ความมั่นคงทางอาหาร (food security)

๒) ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ต่อร่างเอกสารแนวคิดอาเซียน-จีน ว่าด้วยปีแห่งความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน กระทรวงการต่างประเทศ เห็นว่า เป็นเอกสารที่อธิบายรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวความคิดและแนวปฏิบัติในการดำเนินการในมิติต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยไม่มีถ้อยคำหรือบริบทที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งไม่มีการลงนามในเอกสารดังกล่าว จึงไม่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕ ทั้งนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แจ้งความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศที่มีถ้อยคำของร่างเอกสารทั้ง ๒ ฉบับ ให้ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๓๑ และสำนักเลขาธิการอาเซียนเพื่อดำเนินการประสานสาธารณรัฐประชาชนจีนในการปรับแก้ร่างเอกสารแล้ว

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๖.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างกรอบแผนงานอาเซียน-จีน ด้านยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘ และร่างเอกสารแนวคิดอาเซียน-จีน ว่าด้วยปีแห่งความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน

๖.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย ร่วมให้การรับรองเอกสาร ๒ ฉบับ ดังกล่าว

๖.๓ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงถ้อยคำในร่างเอกสาร จำนวน ๒ ฉบับ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวราวุธ ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัดกระทรวง

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๕ ๖๑๓๙

โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๑๙๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sutisa.l@mnre.mail.go.th